

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vln.
□ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
□ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 2.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1912.

Letnik V.

Veselo naprej!

Mislím, da se voditelji Orla niso še od nobene seje vrnili tako vesele volje in jasnega pogleda v bodočnost kakor od posvetovanja, ki se je dne 11. t. m. na iniciativo predsedstva Zveze Orlov vršilo v Ljudskem domu. Jaz hočem na tem mestu samo tiste vtise razložiti, ki sem jih jaz doživel, drugi povedo lahko svoje, ampak zdi se mi, da smo imeli vsi precej podobne.

Seveda imeli smo v svoji sredi dr. Kreka. Kaj ga bom hvalil, ko vem, da mi bo zelo zameril, in ko hvale nič ne potrebuje! Res pa je, da minejo človeka ob njegovi navzočnosti vse čmerne misli in da se ob njegovih besedah razpršijo megle malodušnosti in pesimizma. Zmirej je nekaj ljudi, ki tožijo: Kaj bo? Kaj bo? Toliko organizacij, zdaj so še mladi, vihravi, svobode željni fantje organizirani, veliko berejo, nastopajo itd., utegne se zgoditi, da se preveč osamosvoje, da se vržejo preveč po sedanjem času in podobno. Dr. Krek nam je povedal, kaj ima biti na to naš odgovor: da nas namreč vse to nič ne briga. Osebna mnenja nam ne smejo biti merodajna. Mi imamo jasen program v okviru S. K. S. Z., delamo, da ga uresničimo, vsa naša javnost vidi, v kateri smeri gremo in kaj dosegamo in vse naše organizacije z nami sodelujejo kakor sodelujemo mi z njimi. S. K. S. Z. je naša mati, varhinja in braniteljica, z njo smo v organični zvezi in delamo zanjo, naši politični voditelji vedo ceniti moč in delo krščansko organizirane mladine in so ji, kakor je dr. Krek povedal, hvaležni, da vsepovsod vzbuja zavest krščanskega ljudstva, merodajna cerkvena oblast je še nedavno in zdaj zopet v poslanici škofov ilirske province delo telovadskih odsekov za telesno in нравno okrepitev mladine pohvalila.

To je eno. Drugo: Dr. Krek nam je povedal, da moramo v prvi vrsti gledati na to, da se bodo naši fantje tudi nazunaj postavili. Vesel, korajžen, bister, uren, olikan bodi naš fant, in naloga telovadnice je, da ga tega izučí. Naši nastopi v vsakem kraju, v najmanjši vasi, naj bodo vzorni. O Orlah mora iti glas, da so sami »fest fanti«. To bo v naši organizaciji ohranilo svežega duha

in ji ohranilo ugled. To je tudi jako trdna garancija za nadaljnji obstoj organizacije, ker telovadba vcepi duha poslušnosti, vztrajnosti in pravega ter zdravega ponosa. Pomisliti je tudi, da živimo v resnih časih in da bomo morebiti kmalu morali svoje meje z lastno pestjo braniti. Kako nam bo telovadska izurba prav prišla in kako nam utegne še koristiti duh discipline, bratstva in navdušenja za našo domovino, njeno vero in njenega cesarja! Čimbolj se bo Orel razširjeval in utrjeval, tembolj bo slovenska mladina ene misli, tem lažje se bomo mogli nanjo zanesti in ta armada móre med mladino prodreti le, če tudi nazunaj mogočno nastopi. Telovadba vabi fante z najvišjih hribov in najbolj oddaljenih kotov v središče okraja, tam postanejo prijatelji medseboj, uspeli zunanji nastopi jim dajo poguma in sad tega dela se kmalu pozna: lokalna nasprotstva in sovraštva ponehajo, peščica nasprotnikov umolkne, najboljše mladino pobere, mladi kaplan ima zveste sobojevnike, eden za vse, vsi za enega, sirovost gine, izobraževalno delo najde tal, v katerih se ne bo zadušilo kakor seme med trnjem, ampak vzkliko in poglajo sadove. Le pogledajte par let nazaj, pa boste videli, koliko neprimerno več pobojev in nerodnosti se je takrat zgodilo kakor danes, ko je kmečka mladina organizirana v organizaciji, ki razširja med njo načela S. K. S. Z.! Zato pa se ne sme, če kje kdo zaloti za kakšnim kozolcem našega fanta, da kvarta ali kaj podobnega, na vsesкупaj metati kamenje ali pa na podlagi kakšnih »pošt« iz muh delati slonov. Ljudje patriarhaličnih nazorov velikokrat vidijo na dobri stvari samo slabe strani, oziroma jih povečujejo, ne pomislijo pa, kako slabo bi šele bilo, če bi naših organizacij ne bilo.

Torej, gojimo pridno telovadbo in se prizadevajmo, da ohranimo čast naše organizacije tudi v tem oziru. Naloga vateljskega zbora je, da zdaj to reč z vsó silo poprime, zakaj premišljevanja je bilo že zadosti. Tretja stvar so fantovski večeri. Tu smo sklenili, da jih mora odslej vsak odsek uvesti, seveda sporazumno z izobraževalnim društvom, da gre vse enotno. Ni treba preveč, ampak prirejajo naj se, da se fantje

sploh nanje navadijo, da kaj slišijo, se naučijo nekoliko debatirati in si vtisnejo v glavo vsakokrat nekaj misli. Dr. Krek nas je opozoril, da pri tem ni treba bogvedi kakšnih priprav in aparata, zakaj glavna stvar pri takih večerih mora biti, da dobe mladeniči veselje za stvar. Dalje se potem vsak sam izobrazí. V naši deželi itak deželni odbor skrbi za gospodarsko izobrazbo, v tem oziru se bo s časom še veliko več storilo in bodo kmečki fanti imeli priliko se vsestransko izobraziti tako za svoj posel kakor za javno delovanje. Kjer so Orli, tam kurzi deželnega odbora najboljše uspejo. Fantovski večeri — da se k stvari povrnemo — so se dozda, kjer so se uvedli, dobro obnesli, največ se je razlagala socialna tvarina in naše brošure. Veliko pozornost pa je treba posvetiti tudi politični izobrazbi. Društvo, oziroma odsek, naj časopise, osobito »Slovenca« in »Domoljub«, spravlja in potem se vsak drugi teden recimo, s fanti obravnavajo zunanje- in notranjepolitični dogodki minolih dni. Na ta način dobe fantje osnovne, ustavne in upravne pojme, razširi se jim zgodovinsko obzorje itd. Saj vemo, kako je. Nobena najbolj hribovska vas ni danes več nasproti svetu zaprta. Tudi 1000 metrov nad morjem naletiš lahko na liberalca ali podobnega človeka. Politične liberalne ideje ne poznajo mejnika. Niti najbolj vzorno izključno pastirsko delovanje ne more preprečiti, da bi se ta ali oni odstotek ne poliberalil. Tukaj je treba postaviti nasproti politično delovanje, politično zavest, zavest stranke. In prav zato je treba mladeniče v politični strankarski zvestobi vzgajati, da se lahko nanje zanesemo, kakor se n. pr. lahko nemški centrum na svoje volivce zanesse. Razlagajmo fantom strankin program in načela glede cerkvene politike, socialne politike, državnopravnega stališča Slovencev in Hrvatov itd. V našem časopisju je vendar tega zelo veliko. In če tudi ti ali oni fantje to sami bero, vse kaj drugega je, če se zbero in te stvari s svojim voditeljem obravnavajo. Kakšna trdna in lepa vez se ravno ob tej priliki lahko splete med laikom in duhovnikom, med mlajšimi in starejšimi člani, med fanti in takimi, ki že možje postajajo!

To so pač glavne stvari. Okoli Velike noči se vrši velik kurz S. K. S. Z. za voditelje. Program je že izdelan, za predavatelje je preskrbljeno, tvarina se je smotreno izbrala in je bogata. Okoli 20 predmetov je, med njimi tudi Orel. Upajmo, da se tudi ob tej priliki porode nove misli za prospeh naše organizacije, ki je v tako kratkem času zavzela tako važno mesto. Fantje, veselo naprej!

Seja predsedstva Zveze Orlov.

11. januarja t. l.

Četrtek, dne 11. t. m., se je ob 2. uri popoldne v mali dvorani Ljudskega doma v Ljubljani zbralo predsedstvo Zveze Orlov in okoli 50 zastopnikov naših odsekov iz cele dežele, da se posvetujejo o važnih točkah, ki so bile na dnevnem redu. Seja sta se udeležila tudi državni in deželni poslanec, predsednik S. K. S. Z. dr. Krek in deželni poslanec Demšar, ki je selški odsek zastopal.

Brat Podlesnik otvori sejo. Povdarja, da se je Z. O. vedno zavedala, da je podorganizacija S. K. S. Z. in da so se važnejše stvari sklepale vedno sporazumno s S. K. S. Z. Nato preide kot referent k prvi točki dnevnega reda.

I. Reorganizacija Zveze Orlov.

Naglaša, da je delo v predsedstvu tako naraslo, da predsedstvo ne more več obratovati tolike pozornosti na podrobno delo v posameznih odsekih in za posamezne odseke na Kranjskem. Sklicuje se na svoj članek v prvi številki letošnje »Mladosti«. Nato predlaga, naj se iz sedanjega predsedstva Z. O. izvoli podzveza za Kranjsko, ki bi imela redne tedenske seje in bi se z vso marljivostjo vrgla na delo, da poživi vse odseke. Po daljši debati, katere so se navzoči udeležili, so se sprejeli sledeči predlogi:

Zbor zastopnikov Orlov je sklenil, da potrdi Podzvezo za Kranjsko.

Na predlog dr. Kreka se sklene: V poslovnik Z. O. se na prihodnjem obnem zboru sprejmejo posebne določbe, ki izrečno varujejo enotnost vse orlovske organizacije in njen odnos do S. K. S. Z., koje podorganizacija je Orel.

Krische, kaplan, precizira, naj se natančneje določi kompetenčni delokrog okrožij.

Nastran, kaplan: Zbor predsedstvo pooblasti, da izbere del svojih članov v podzvezo.

II. Revizije okrožij v tehničnem in organizatoričnem oziru.

Brat načelnik, Vojteh Jeločnik kot poročevalec povdarja veliko važnost revizij okrožij. Zlasti zato, ker se bode letos vršil »Mladeniški shod jugoslovanske mladine« v Ljubljani. K tem revizijam bi se poklicali vsi načelniki in vaditelji in dotično okrožje spadajočih odsekov. K tej reviziji naj bi prinesli s seboj statistike o telovadbi in zapisnike sej.

Podlesnik predlaga, naj vaditeljski zbor napravi natančen načrt teh revizij ter ga predloži predsedstvu Z. O.

Dr. Krek pozdravlja misel revizije okrožij. Polaga veliko važnost na zunanji nastop Orlov. Od vsakega člana Orlov se mora zahtevati, da bode znal tudi na zunaj nastopati

kot Orel. (Veliko odobravanje.) Velika važnost naj se polaga na redovne vaje.

Sklene se: Odsekom se naroča, da se morajo vsi člani udeleževati redovnih vaj, ako hočejo na zunaj nastopiti v našem kroju.

Na predlog brata Turšiča se vsem okrožjem naroči, da temeljito revidirajo vse odseke pred revizijo okrožja. Predlog se sprejme.

Nadalje se sklene: Vaditeljskemu zboru se naroča, da prej ko mogoče upelje revizije okrožij. Na prihodnjem vaditeljskem tečaju naj se uči pedagogika telovadbe.

Predlog, naj se nastavi plačnega učitelja telovadbe, kateri bi hodil od odseka do odseka in bi poučeval telovadbo, se smatra za vpoštevanja vreden, a se naglašajo potreba skrbne izbire, kar se tiče osebe in finančne težave.

III. Fantovski večeri.

Poročevalec F. Terseglav izvaja: Fantovski večeri, oziroma predavanja po odsekih, se morajo prirejati le sporazumno z izobraževalnim društvom. Vodila naj bi se tudi statistika o predavanjih. Tvarina predavanj naj bi bila: Politična, gospodarska in socialna izobrazba. Fantovski večeri morajo postati stalna naprava v Orlu in so se povsod, kjer so se upeljali, izborni obnesli in rodili sadove.

Dr. Krek svetuje, naj fantje marljivo čitajo naše časopise. O posameznih važnejših dogodkih, bodisi političnih ali kakoršnih koli, naj se vname pri fantovskih večerih diskusija in naj voditelj v zvezi s takim berilom razlaga najvažnejše politične pojme. Gospodarska in socialna izobrazba je tudi potrebna, dr. Krek se pri tej priliki Orlom zahvali za njihovo dosedanje delo, ki je omogočilo, da je politična organizacija S. L. S., izobraževalno delo naših društev in gospodarska inicijativa dežele rodila med našim ljudstvom tolike uspehe. Brez Orla ne moremo več biti! (Navdušeno pritrdjevanje.) Podajo se naj pa na večerih glavne stvari, katere služijo za podlago.

Glede točke IV. (Razmerje orlovske organizacije do drugih mladeniških organizacij) in točke VII. (Kako naj so duhovniki v odsekih in okrožjih Orla zastopani) se store primerni sklepi, ki se bodo odsekom objavili.

V. Vpliv iger.

Referent F. Terseglav poudarja, da je to vprašanje treba še študirati. Dr. Krek predlaga, naj se izvoli odsek, ki naj sestavi vprašanja na odsek, kojih člani odgovore nanje zaupno. Tajnost je zajamčena. Ta anketa bo služila za podlago referatu, kako igre vplivajo, kako je treba igranje izpopolniti, kaj popraviti in kako dramatsko umetnost na naših odrih v splošno korist gojiti dalje.

VI. Prestop članov iz enega odseka v drugega.

V tem oziru se opozori odseke na »Mladeniško organizacijo«, v kateri je ta točka jasno formulirana. Člani morajo imeti izkaznice. Po teh določbah se je treba le ravnavati in stvar bo v redu.

Predsednik dr. L. Pogačnik sejo zaključil.

Samoumor.

(Razgovor ob fantovskem sestanku. — Priobčil Karmelski.)

Predsednik Orla v Ž. je burno vstal iz mize, odložil časopis in napravil par dolgih korakov po sobi...

»Zopet samoumor! Pogledj kdo in pomisli: večeraj kar trije samoumori! V Ljubljani eden, (ta se je vstrelil; v Trstu eden (je skočila v morje); na deželi eden (se je obesil). Kam pridemo, ako bo šlo tako naprej! Vsak dan beremo o samoumorih. Mnovina samoumorov dosega že itak ogromne številke; pa pravijo, da se samoumori le še množijo. Gospod kaplan, jaz prosim in predlagam, pomenimo se pri nocošnjem sestanku o samoumoru in njega vzrokih.«

»Tako je. Tako prosimo«, so pritrdili tudi drugi fantje, katerih se je bilo nabralo medtem precejšno število.

Gospod kaplan je bil voljan ter je začel:

»So znamenja, iz katerih se dá sklepati, da je človeška druba v Evropi in tudi podrugod — bolna. Pa najbolj očitno znamenje tega je dejstvo, da so prišli samoumori že kar v navado in da se je to čudno nagnjenje do samoumora razširilo ne le po večjih mestih, ampak da leze ta kuga vedno bolj tudi na deželo. V prejšnjem stoletju je bilo to nekaj redkega, da si je kdo sam sebi zadal smrt bodisi na ta ali drugi način. In če se je kje dogodilo kaj takega, so ljudje dolgo časa v okolici govorili o tem kot o nečem nenavadnem. Dandanes pa, ko si sledijo samoumori tako na gosto, so se ljudje temu že privadili tako, da jim kaj takega že ne velja več za posebno novico. Kvečjemu okoliščine, ki so privedle do samoumora, ali pa kak nov način samoumora: to je še tisto, kar zanima današnje ljudi. Ni pa mogoče, da bi plulo zdravo življenje v ljudski duši tam, kjer se tako pogosto javlja žalostno dejstvo samoumora, in kjer je ljudski čut postal kar hladen za kaj takega. Pa to še ni vse. Dragi fantje, mi v Evropi smo že tako daleč, da se pri nas samoumor povečuje kot neko hlabro dejanje, ki ga je treba občudovati. In to naziranje — se mi zdi — je tisti toplomer, ki nam daje spoznati, kako visoko, oziroma kako nizko stoji živo srebro v cevi življenjskega termometra. Človeku se zdi, da se vračajo nazaj časi poganstva, ko so bili samoumori v cvetju in ožarjeni z svitom slave in hrabrosti. Kristus in Beljal si stojita zopet v hudeh boju nasproti; malik se je dvignil zoper križ; poganstvo naziranje hoče dobiti zmago nad krščanskim. — Vi pa, fantje, ste poklicani kot izbrana četa v bojnih vrstah sv. Cerkve, da tudi v tem oziru ponašate v svet veliko misel krščanstva, ki samoumor obsoja iz stališča naravnih zakonov in iz stališča določno začrtane krščanske resnice.«

»To hočemo!« so ponavljali fantje enoglasno. In želeli so slišati podlago, na katero se opira cerkveni nauk o svetosti in o spoštovanju človeškega življenja.

»Prašajmo se, fantje, kaj nam pove zdrava pamet glede samoumora. Vse, kar živi na svetu, se veseli svojega življenja in se brani zoper vse, kar preti, da vniči to življenje. Vsaka žival ima svoje primerno orožje, ki se z njim brani zoper vsako-

vrstne napade. Nobena žival ne gre v smrt hote; vsaka se brani smrti in vničenju. Ali ne grize mravlja s klesčami? Ali vas ne bo pičila osa, ako jo dražite? Ali ne sika gad, kadar mu gre za življenje?»

»Tako je.«

»In človek z zdravno pametjo in z zdravim mišljenjem, ali ne visi na življenju z vsemi silami? Življenje se mu zdi dragoceno, tako da rajši prenaša dolgotrajno bolezen, revščino, bolečine, samo da si reši in ohrani življenje. Splošno rečeno: nikdo rad ne umrje. Basen nam pripoveduje o možičku, ki je star in betežen nesel butaro drv na glavi in vsled slabosti vrgel butaro po tleh, da se opoči. Ko je bilo treba zopet zadeti breme na ramo, je klical smrt na pomoč, hoteč rajši umreti, kot da bi se tako trudil in mučil na svoja stara leta. In smrt je prišla. Pa kaj je storil možiček? »Ej draga smrt«, tako je rekel, »ne potrebujem te za drugo kot da mi pomagaš zadeti tole breme.« Res. Stvarnik sam je položil v človeško naravo neki čut, ki nas sili, da se ohranimo pri življenju čim dalje mogoče. In ta čut, ta nagon je najmočnejši izmed vseh nagonov človekovih. Po pravici, zakaj, ako ne pridejo v poštev višji nameni, moramo ta nagon spoštovati in ubogati. Zato pa je vsak samoumor nekaj nenaravnega, kar nasprotuje čutu, ki ga je položil Stvarnik v človeško naravo. Zato ni nobenega slučaja, da bi mogli samoumor odobravati, ako se je zgodil vedoma in pri popolni pameti.«

»Toda, jaz sem bral, da so stari modrijani samoumor odobravali,« se je oglasil eden izmed fantov in želel vedeti, na katera načela se je opiral nauk starih mož, da so mogli zagovarjati kaj tako protinarnega.

»Da,« je pojasnil gospod kaplan, »bili so takozvani 'stojiki', ki so samoumor zagovarjali. Toda njihov nauk se je bil preživel že ob njihovem času; zakaj že pri starih poganih so bili vstali posamezni možje, ki so se nauku stojikov odločno uprli. Popolno luč v tem oziru je prineslo človeštvu šele krščanstvo. In med količkaj znamenitimi učenjaki krščanske dobe ne dobite niti enega, ki bi samoumor zagovarjal. Še predno je začrtal prst božji v kamenito tablo odločno zapoved: ne ubijaj, — še poprej je bil isti prst božji zapisal v srce vsakega posameznega človeka zavest: ne stori žalega ne sebi, ne drugemu. In od Boga na ta način ustvarjeno srce človeško, je tista gora Sinaj, ki se strese vselej, kadar se prikrade v dušo želja po samoumuru. Človekova vest, pa naj je kristjan ali pa ne, vest vsakega človeka se vzdigne in pridiguje med gromom in bliskom: ne ubijaj. Le duša, ki je zapadla viharju strasti, more preslišati tak glas ali ga za nekaj časa oglušiti. — In potem. Ali ne prekrši človek z samoumorom svoje najvažnejše dolžnosti? S samoumorilno svojo roko posega v pravice Boga samega, ki mu je življenje dal in ki edini ima pravico življenje vzeti. Bog je tisti, ki je gospodar čez življenje in smrt. Samoumorilec je torej punter zoper Boga in njegove pravice. — Samoumorilec pa greši tudi proti samemu sebi. Vsa narava človekova kliče po sreči; po stalni in nevenljivi sreči. Tako hrepenenje po sreči je Stvarnik sam vsadil v našo naravo. In to hrepenenje hoče on tudi otešiti. Pripravil je za človeka onstran groba srečo, ki bo stalna in neminljiva. To srečo pa vrže samoumorilec lahkomišelnostjo od sebe. Hrepenenje njegovega srca po neminljivi sreči ne bo nikdar otešeno. Kakšno hudodelstvo zoper samega sebe! — Samoumorilec je krivičen tudi napram človeški družbi. Človek ne živi le zase, ampak tudi za druge. Družba, v kateri smo rojeni in kjer delujemo, ima pravico, da vživa plodove našega dela. Toliko časa traja ta pravica, dokler nam Bog pusti moči, da svoje talente udeležujemo. Kakor mora vojak ostati na svojem mestu toliko časa, dokler ga poveljnik ne odpokliče drugam, tako tudi vsak človek. Za te svoje dolžnosti pa se samoumorilec ne zmeni. In ko misli, da se bo s smrtjo rešil nesreče, v katero je zašel, pokliče s tem novih nesreč in novega gorja na tiste, ki jih je zapustil v sramoti in po-manjkanju. Kakšno žalost je napravil svojim znan-

cem in prijateljem! V kakšno sramoto je spravil sorodnike, otroke, ženo, družino... Poslednje besede in poslednja dejanja naših dragih ranjkih nam ostanejo vselej kot sladka tolažba v spominu. Tolažba nam je, da moremo poklekati na njihove grobove in moliti zanje. Tolažba zlasti trdno prepričanje, da se bomo zopet enkrat videli v srečni večnosti. In te tolažbe oropa samoumorilec svoje znanice in sorodnike, ki jih je zapustil v življenju. Ali je mogoča večja brezsrčnost? Današnji svet se rad hvali z svojo »človekoljubnostjo«, a se obenem brezsrčno mori in strelja. Ali je to človekoljubje?»

Srca poslušavcev, ki so sledila z največjo pozornostjo, so se vznemirila v jezi in odporu zoper krivičnost, ki jo povzroča samoumor. Fantje so dali duška svoji ogorčenosti.

»Res je to! Krivičnež in brez srca je tisti, ki dvigne roko proti samemu sebi. Ni junak, ampak slabič, ki si ne upa prenesti teže življenja in zato tem strašnejšo težo zvali na rame svojih bližnjih!«

»Tako je in nič drugače,« je pritrdil gospod kaplan. »Naj tudi maloverni svet slavi samoumorilca kot junaka, — on ni junak, ni mož, ni velikan! Slabejši je, nego ženica, ki svojo bolezen prenaša leta in leta udano in potrpežljivo. To je junakinja, ki svoje breme nosi; on pa je slabotnež, ki je pod bremenom omagal in ga strahopetno vrgel od sebe.«

»Radoveden sem,« je rekel predsednik, »kje je iskati vzroka, da se dandanes samoumori tako množe, kakor še nikoli. Zdi se mi, da mora biti nek notranji vzrok za to. In kateri bi to bil?«

»Pravo slutiš,« je povzel gospod kaplan. »Je vzrok za to. Zdi se mi, da je ta vzrok dandanes dvojen. (To je brezvernost današnjega časa in pa popolnoma zgrešena vzgoja niti današnje mladine.«

»Poslušajmo.«

»Popolnoma nemogoče se mi zdi, da bi človek, ki veruje na večnost in na neumrljivost duše, da bi tak človek posegel po samoumorilnem orožju in to crožje sprožil nase pri popolni zavesti in odgovornosti. Nasprotno pa je človek, ki je ugasil luč vere v svojem srcu, zmožen tudi najhujšega dejanja. Ako namreč ni ne Boga, ne posmrtnosti, zakaj ne bi kdo samovoljno pretrgal nit življenja, ako mu je to življenje, bodisi slučajno, bodisi po lastni krivdi začelo potekati dolgočasno in nesrečno?! Da. Brezvernost je kakor furija, ki more človeka preganjati tako dolgo, da ga privede na rob prepada, v katerega skoči potem samovoljno. Pa ne mislite, fantje, da tako govorim zato, ker sem duhovnik. Jaz vam hočem enkrat v prihodnje navesti nekaj števil, ki govore bolj jasno in bolj prepričevalno, nego bi mogla moja beseda. Te številke nam povedo, da se pojavlja samoumor najbolj pogosto v tistih deželah, stanovih in družbah, kjer se je nevera najbolj bohotno razvila in razširila. Od tistega časa naprej, kot se je nevera širila, rastejo tudi številke izvršenih samoumorov. In kdor je tega ali onega samoumorilca poznal od bližje, ta vé, da so se pri njem pojavile samoumorilne misli od tedaj naprej, ko je bil odvrget zadnjo misel na Boga in na večnost. V trdni veri na Boga in v prepričanju, da so na onem svetu plačila in kazni, je tista zavora, ki brani dohod nešteto grešnim dejanjem, ki bi v svojih posledicah vodile do samoumora. Ko vera izgine, se navadno pojavi greh v najrazličnejših oblikah: nečistost, zapravljivost, napuh, tatvina, goljufija... Poglejte, cela vrsta prestopkov, ki tistemu, ki jih je zakrivil, tako pogostokrat stiskajo morilno orožje v roke. Kakšno odgovornost si torej nakladajo tisti ljudje, ki kot apostoli nevere sejejo satanovo seme zlasti v mladinska srca in to vedoma, z zlobnim namenom po premišljenem načrtu. Samoumorilci, nesrečne družine, človeška družba: vsi kličejo tem laži-apostolom: »Vaše delo je satansko! vaša setev je strupena.«

Drug poglavitni vzrok, zakaj je toliko samoumorov dandanes, je kriva vzgoja današnje mladine. Strah strese človeka, ako le pomisli na to zevajočo rano na telesu človeške družbe. Vera bi morala biti

podlaga, na katero bi se morala naslanjati vsa človeška veda in znanost, ker, ako tega ni, potem je vsaka zgradba zidana na pesek. Kako pa v današnjih šolah in družinah vero vpoštevajo? Še jo trpijo, toda ne kot gospodarico, ampak kot sužnjo. Ljudje mislijo, da so izumili nov način, kako bodo brez vere vzgojevali dobre državljane in krepke značaje. Toda motijo se. Izkušnja je še vedno pokazala, da je lahko človek učen, prebrisan, duhovit, iznajdljiv, a poleg tega — neznačajnejš in sebičnež. Značajni močje izrastejo le iz verskih tal. Katekizem je podlaga poštenega življenja. Sveta Cerkev se trudi z razlago verskih nauk in opominov. Toda kaj pomaga, četudi zna otrok svoj katekizem na pamet, ko pa doma vidi in sliši ravno nasprotno od tega, kar ga je učil veroučitelj v šoli. V takih razmerah bi bilo le čudno, ko bi se Kristusov nauk udamačil v mladem srcu. Zato se ni čuditi, da ko pridejo časi izkušnje, taki ljudje pozabijo, kar so se naučili in odpadejo. Kaj pa naj porečemo o šolah, kakršne so po nekaterih državah, kjer so zastopniki svete Cerkve pokazali vrata in se ne menijo čisto nič za to, kaj je onstran groba. Jaz nisem prerok, in Bog daj, da bi se motil, ko gledam z nezaupanjem v prihodnost. Toda zdi se mi in prepričan sem, da bodo v teh razmerah številke samoumora še poskočile. Do tega mora priti, zato ker se Bog, vera, Cerkev tako zaničuje in zapostavlja. Kakršna setev, taka bo žetev. Ali naj pobiramo grozdje s trnja in fige z osata? Naj pazijo tisti, ki imajo posvetno oblast v rokah, in ki bi lahko nesrečo zamorili v kali, ako bi hoteli. Naj pazijo in pogledajo, kam vodi brezverska šola in grdenje Cerkve in duhovnikov, kakršno se godi dandanes po časopisih. Jemlje se spoštovanje do Cerkve in njenih služabnikov in se tako izpodkopa zaupanje do rešilnih nauk. Zato pa v odločilnem trenutku ni opore tam, kjer bi sicer bila. Zato toliko gorja za ta in za oni svet.

Kakšna je torej dandanes vzgoja mladine, ki se vrši na podlagi verske brezbrzičnosti? Ali ne meri ta vzgoja na mehkužnost? Ali ni prepojena od želje po udobnosti in uživanju? Kakšna je hrana, obleka, stanovanje? Razkošje in nebrzdana svojeglavnost vladata med mladino. Učenec hoče biti čez svojega učnika. Nobena želja se takemu mlademu človeku ne sme zavrniti, ker sicer je takoj ogenj v strehi. Ne rečem, da bi se mlademu človeku ne smelo dovoliti veselja in prostosti. Gotovo se mora. Prostosti in samostojnosti v okrožju gotovih mej potrebuje vsak človek. Toda ta prostost mora biti v gotovih mejah. In meje samemu sebi določevati pač ne more mlad in neizkušen človek; ta prednost gre starejšim in izkušenim ljudem. In to so predstojniki in vzgojitelji. Mlad človek pa, ki se v mladosti ni navadil premagati in ubogati, se tega ne bo priučil tudi v poznejšem življenju. Zato bo postal suženj svojih strasti. Strasti ga bodo vodile od prepada v prepad in slednjic — kaj verjetno je to — privedle do samoumora. Nebrzdana mehkužnost je posledica brezverske vzgoje. Posledica mehkužnosti pa je v pre mnogih slučajih samoumor. Svet odriva sveto Cerkev kot vzgojiteljico v stran, ker misli, da zna sam bolje vzgajati kakor ona. A posledice njegove vzgoje kažejo, da se moti. Svoje vzgoje ne zna postaviti na tisto trdno podlago, ki edina more človeka ohraniti v navnotežju tudi v najhujših bojih življenja. Kadar bo zopet Cerkev dobila svobodo, ki ji po pravici gre pri vzgoji, tedaj se bo začela mladina zopet učiti premagovanja in samozatajevanja. Iz te šole bodo vzrastle mladeniči in močje, ki bodo kôs težavam življenja. Samomorilna kuga bo potem izginila, kakor izginela megla pred solncem. Torej nazaj k Cerkvi, nazaj h Kristusu! Ta klic pa ne velja samo priprostemu ljudstvu, ta klic velja zlasti našim izobražencem: namreč sodnikom, advokatom, zdravnikom, uradnikom, sploh vsej posvetni oblasti. Kadar bomo videli, da te vrste gospodje zopet hodijo v nedeljo k sv. maši in vsako leto k spovedi, tedaj pa bodimo prepričani, da bo število samoumorov začelo padati; poprej pa ne.

»Tako je,« se je glasil pritrjevalen klic po dvo-

rani in oči so se fantom zasvetile navdušenja. »Tudi višji sloji naj se obrnejo na drugo pot. Ti še prav posebno; zakaj kadar riba smrdi, smrdi pri glavi.«

»Ali mar pri nas ni tako?« je dodal eden. »Kdor se šteje pri nas med takozvane »izobražene«, mora svojo izobraženost pokazati s tem, da ne hodi v cerkev in da po gostilnah grdo govori zoper vero in duhovnike. Štejejo se med izobražene, pa taka izobraženost, kot jo vidimo pri njih, je po mojem mnenju blago slabe vrste.«

Gospod kaplan je prešel nato na nekatera vprašanja, ki so s samoumorom v daljši ali bližnji zvezi.

Večkrat se sliši ali bere, da je človek ponavadi takrat, ko izvrši samoumor, kolikor toliko zmedene pameti in se mu zato dejanje ne sme prištevati v greh. Pravijo, da je trda naša sodba, ko take ljudi obsojamo v pekel. Na to odgovorim, da mi obsojamo samoumor, ne sodimo pa samomorilca; sodbo o njem prepuščamo Bogu. Gotovo je, da se dobe slučaj, ko človek izvrši dejanje brez prave zavednosti in torej tudi brez odgovornosti. Jaz le želim, da bi vsi slučaj, kar jih je, taki bili. Toda pripete se dogodki, ko človek ne more drugače soditi, nego: ta samoumor se je izvršil pri popolni zavesti, z namenom in premislekom. In takih slučajev ni malo. — To pa more biti res, da marsikdo ni odgovoren za dejanje samoumora, kot tako, ampak za stvari, ki so do samoumora privedle. Ali ni le pogostokrat samoumor zadnji člen v dolgi, dolgi verigi, ki je sestavljena iz samih pregreh? Brezversko in zgrešeno življenje je vodilo in privedlo do samoumora. In za to svoje življenje je samomorilec odgovoren pred Bogom, četudi priznamo, da je bil v trenutku samoumora zmešan pameti. Zdravnik pri razteženju razsodi tako, da se mu je zmešalo, in lahkomišelnost svet vriska in vpije veselja, kot da je zdravnikovo spričevalo izbrisalo tudi pege in madeže življenja. Če so pa izbrisani pred Bogom, ki je oster in pravičen sodnik, tega ne vemo ne mi, ne vi, to vé le On, ki je dušo sodil. Nam ljudem se ne gre vtikati v božje sodbe. Mi sodimo in obsojamo samoumor kot dejanje; v koliko pa je bilo posamezni osebi to dejanje štetu v greh, tega ne vemo in tega ne sodimo.

Ploskanje in pohvala je sledila izvajanjem gospoda kaplana. Ena misel in eno prepričanje je navdajalo vse skupaj, ko so se vračali od sestanka: »Zgradimo si svoj značaj na trdno versko podlago, da bodemo kôs naporom življenja in da ne omahnemo tudi ob najhujših preizkušnjah in težavah.«

Odseki.

Tržič. Na Svet dan smo pokopali prvega Orla in sicer br. Karola Ferlan. Dolgo časa je bolehal, toda kljub boleznim je zelo rad prihajal med nas v društvo in nas zabaval s svojimi nedežnimi, a poštenimi dovtipi in šalami. Kako ga je vse ljubilo, je pokazal njegov pogreb, katerega smo se udeležili vsi domači Orli v krogih ter sosednji iz Naklega, Podbrezja in Kamne gorice. Nosili smo ga domači Orli ter mu kupili lep venec. Raz društvene hiše je visela črna zastava, društvo ga je spremilo polnoštevno z vencem in zastavo. Pevci so mu zapeli dve žalostinki, ob grobu pa se je v gnilivem govoru poslovil od njega brat tovarnar Podlesnik iz Kranja. Marsikatero oko je bilo solzno, ko smo izročali materi zemlji truplo dragega nam brata. Tudi na nasprotnike je napravil veličastni pogreb globok vtis, saj je moral vsakdo priznati, da takega pogreba že veliko let ni bilo pri nas. Počivaj v miru! — Brezalkoholni oddelek smo dobili v gostilni na Skali. Za mal denar dobimo tu dobro in neškodljivo pijačo. Varujmo se strupenega žganja in ustanovimo prejkomogoče protialkoholni odsek. — 4. februarja imamo občni zbor. O delovanju našega odseka, ki bo obhajal letos petletnico svojo, poročamo »Mladosti« po občnem zboru! Na zdar!

Brezje. Dne 7. jan. se je vršil običajni vsakoletni občni zbor izobraževalnega društva in obenem tudi telovadnega odseka »Orel«. V letnem poročilu se predvsem tajnik spominja dne 17. decembra m.l. umrlega predsednika g. Antona Gabriječiča. Med drugim pravi: »Za njim žalujemo vsi. Kar je dobrega storil za nas in naše društvo, naj mu Bog povrne; mi pa mu ohranimo časten spomin.« — Telovadni odsek ima 15 članov, odborovih sej je bilo 12, priredil se je tudi en izlet. — Blagajnik izkazuje 244 K 36 vin. dohodkov, 144 K 80 vin. pa stroškov, torej ima t. o. 99 K 56 vin. prebitka. S tem preostankom je ustvarjena »Čebelica«. Denar je naložen v radovljiški kmetski hranilnici. — Novi odbor t. o. pa se je v prvi seji, dne 8. jan. tako-le konstituiral: Miroslav Finžgar, gostilničar in posestnik, predsednik; Anton Šavli, podpredsednik; p. Henrik Damiš, tajnik; Lorenc Bohinc, tajnikov namestnik; Valentin Finžgar, blagajnik; Jakob Mihelič, blag. namestnik; Rudolf Kleindienst, načelnik; Janez Janša, podnačelnik. Na zdar!

Moravče. Skoraj smo že pozabili, kdaj je bil zadnji dopis od nas v prelepem mladeniškem glasilu v »Mladosti«. Malenkostnih dogodkov v odseku nočemo spravljati med svet, zato smo čakali, da se je malo več nabralo. Sedaj bomo pa stresli, kar smo nabrali. Največ preglavice nam je delal med tem časom naš odbor. Hud udarec je zadel našega Orla z odhodom predsednika, navdušenega in odločnega ter nadarjenega brata Jožefa Urbanija, ki je odšel daleč na Laško v mesto Turin v zavod Salezijancev, da se ondi usposobi in izobrazi za duhovnika. Gotovo prekrasen cilj, pri katerem ga pač ne sme ovirati smisel za orlovsko idejo. To Vam povem bratje Orli okrog po slovenski domovini, da ga zlepa ni med nami mladeniča vrlemu bratu Jožefu Urbaniju enakega. Bog mu je dal velike talente, pa tudi pošteno srce. Morda še ne veste, da je on tisti, ki je spletel lep venec pesmi v čast Najsvetejšemu Zakramentu, da je on tisti, čigar ime, I. U. Limbarski, ste že tolikrat in tolikrat brali pod članki in pesmicami tako v »Mladosti« kot v »Bogoljubu«. Pisal je svoj čas tudi v naše politične liste, predaval večkrat v domačem društvu in v društvih po okolici, priredil lepo vrsto lepih in porabnih iger za naše ljudske odre. V Moravčah niso bila tla posebno ugodna za ustanovitev Orla. Da se je isti ustanovil in da še danes obstoja in krepko živi, je tudi dokaj zasluga brata Jožefa Urbanija. Stal je voditelju Orla, kaplanu Ivanu Lovšinu, zvesto ob strani in ostal zvest tudi takrat, ko se je najbolj butalo zoper Orla in delo onih, ki so ga vodili. Zato pa slovenski fantje Orli, vzemite si ga za vzgled tega vrlega mladeniča, našemu odseku pa daj Bog še veliko takih junakov. Z odhodom predsednika brata Jožefa Urbanija smo morali voliti drugega. Postal je predsednik dosedanj podpredsednik brat Janče Groboljšek, na njegovo mesto smo postavili brata Ivana Majce in ker je ta oblekel vojaško suknjo smo izvolili na njegovo mesto brata Janeza Ocepek. Imeli smo revizijo, ki je izrekla, da je odsek v vzornem in pravilnem redu v vsakem oziru. Odsek je pošiljal svojega načelnika brata Jan. Urbanija in podnačelnika brata Martina Urbanija k raznim tečajem tako v Kamnik, Domžale in v Ljubljano. Omislili smo si tudi drog, ki je do malega že plačan. In s čem smo vse plačali? Z dvema veselicama, ki ju je Orel priredil med letom. Sodelovali so seve bratje Orli tudi pri prireditvah izobraževalnega društva, a ta dobiček je šel med društveno premoženje. Orlovske prireditve se razmeroma vedno izborno vrše. Telovadi se vsako nedeljo in praznik po popoldanskim službi božji in redno vsak četrtek ob pol 8. uri zvečer, večkrat tudi ob torkih. Občudovanja so vredni fantje, ki se eno uro daleč udeležujejo tako vestno telovadbe. Le vztrajno naprej tako! Uspeh našega dela je viden. Čast načelniku bratu Urbaniju, ki tako dobro izvršuje svojo nalogo. Fantovski večeri so po telovadbi ob delavnikih. Dokler je bil doma predsednik Jožef Urbanija, je tu pa tam on govoril, sicer pa vodi fantovske večere kaplan Ivan Lovšin. Predava zdaj iz »Zlate knjige«, zdaj

iz »Mladeniške organizacije«, zdaj pretresa s fanti razna domača in svetovna politična vprašanja in hoče zbuditi v fantih na ta način politično zavest. Zabeležiti moram tudi preveselo sporočilo, da šteje naš odsek letos 16 naročnikov »Mladosti«, deset več kot lansko leto. To bi bili glavni obrisi o delu moravškega Orla. Vsak, ki sodi nepristransko in ki ve, da vodstvo Orla ni ravno v prijaznih razmerah, mora priznati, da odsek deluje zelo živahno. Pod pero silijo še druge manj prijetne vesti, pa za danes jih opustimo, držé se pravila: Kdor molči, še devetim odgovori. Moravški fantje Orli, krepko kvišku, vedno navzgor, odkrito, odločno za svetimi cilji. To Vam kliče Vaš odkritosrčni prijatelj Ivan Lovšin, kaplan in voditelj Orla v Moravčah.

Ambrus. Brat iz Ambrusa nam piše: Priznati moramo, da smo včasih vsi ali pa vsaj nekateri preboječi, kadar je namreč treba pokazati svoje versko prepričanje. Dragi! Nič ne boš zgubil na svoji veljavi, če se odkriješ in pobožno moliš, kadar zvonijo Angelovo češčenje ali ob drugi priliki. Kdor se boji pokazati svoje versko prepričanje ali pa se boji, da bi ne bil preveč pobožen, tak bo padel globoko tudi v drugih ozirih. Imenujemo se ponos in jedro slovenskega naroda. Skrbimo, da bomo to v resnici! Dosti je fantov v naši organizaciji, ki imajo globoko v srcu skrito ljubezen do Boga in Marije, ki se včasih pokaže kakor nepopisljiv žarek mladeniške lepote. Nasprotno so pa tudi taki, ki jim je vsaka pobožnost deveta briga, v drugih ozirih se radi trkajo na prsa: Mi smo Orli! Toda skušnja nas uči, da se na take ni dosti zanesti. Dragi bratje, v verskih rečeh tudi ne biti malomarni! Svoje prepričanje, da smo sinovi vernega slovenskega naroda, vedno radi pokažimo in bodimo na to tudi ponosni. V tem se bomo najbolj ločili od nasprotnikov. Strahopetci se skrivajo. Mi pa se ne skrivamo, ampak pokažimo, da smo res Orli!

Iz Vipave. Na Silvestrovo, pravo spomladansko nedeljo na Vipavskem, smo Orli priredili javen nastop v telovadnici. V ta namen smo izdali 150 vstopnic, tako da je bil prostor, namenjen za udeležence, do zadnjega kotička zaseden. Po 5. uri prikoraka 14 telovadcev pod vodstvom br. Ščeka ob igranju harmonija v telovadnico, kateri so bili po slikovitem rajalnem pohodu v štiristopu pripravljeni za proste vaje. Izvajali so vaje za leto 1911. Občinstvo je z zanimanjem sledilo prostim vajam. Pri orodni telovadbi smo opazili, da so telovadci precej napredovali. Prvič smo nastopili na krogih. Vaje so bile v velikem kolebanju odskok spredaj, odskok zadaj. Eni so delali naupore spredaj in zadaj, nekateri tudi zvinke na mestu, kakor tudi v kolebu. Telovadci aklamirani odidejo. Po kratkem odmoru prikorakajo s sabljami, 12 po številu, razvrste se takoj v krog in proizvajajo moreško, tri vaje. Z ozirom na pomanjkljivost godbe moramo reči, da smo tudi to točko primerno izpeljali. Z rajalnim odhodom smo odšli. — Ob 8. uri zvečer je priredil Orel zabaven večer v mali dvorani. Udeleženci popoldanske telovadbe so se po večini udeležili tudi zabavnega večera, ki se je vršil ob pogrjenih mizah z nenapovedanim, a zanimivim sporedom. Večer je otvoril br. Silvester z nagovorom. Spored je bil jako raznovrsten, ker »Mladost« veselic ne prinaša, omenjam le, da se je predstavila alegorija »Mati Slovenija in njena deca«. Ob 12. uri je brat Prelec voščil vsem novo leto. Vsi navzoči so se razšli zelo zadovoljni.

Vipava. Kakor vsako leto tako smo imeli tudi letos dne 6. januarja občni zbor. Ker je okrožje priredilo obenem mladinski shod, so prišli na občni zbor v velikem številu Orli iz drugih odsekov, kakor tudi druga mladina. Vseh skupaj nas je bilo do 200. Br. Lavrič otvoril zborovanje, pozdravi navzoče in poda predsedniško poročilo. Posebno poudarja važnost majniške slavnosti v trgu, kakor tudi javni nastop na Silvestrovo nedeljo. Načelnikovo poročilo poda br. Jež. Vaditeljski zbor je imel 8 sej. Ko smo dobili lastno telovadnico, se je vodila tudi statistika, ki izkazuje v zadnjih treh mesecih 398 prisotnih, 52 odsotnih, povprečno na uro po 12. — Polnoštevno se je udeležil Orel javne telovadbe v Gabrjah,

raznih drugih javnih nastopov pa po zastopnikih. Dne 31. decembra 1911 je priredil nastop, ki je povoljno uspel. Z odobravanjem se sprejme načelniško poročilo. Br. Silvester poda obširno tajniško poročilo, katero se tudi sprejme. Blagajniško poročilo poda br. Prelec: dohodkov 267 K 74 vin., izdatkov 341 K 53 vin. K dohodkom ostanek 1910. leta 6 K 41 vin., terjatve 24 K 20 vin., v hranilnici 10 K; skupaj 308 K 35 vin. dohodkov; k stroškom še neporavnani računi v znesku 55 K 58 vin., skupaj stroškov 397 K 11 vin.; pravi primanjkljaj 88 K 76 vin. Temu se ni čuditi, ker smo imeli pri vseh priredbah slabo vreme, med letom smo vzeli v najem tudi dvorano, katero tudi redno plačujemo. Blagajniško poročilo se odobri, br. predsednik naznani, da se bo de preskrbelo za pokritje. — Rač. preglednik Curk potrdi, da so računi v redu. — Nato govori iur. Jež: Mladinske organizacije in S. L. S. Lep govor, bogat na mislih, je kaj vplival na prisotne. — Br. Silvester dobi besedo. Začne: Kdo je največji nasprotnik našega ljudstva? Na to vprašanje nekega časnika je prišlo največ teh dveh odgovorov: 1. alkohol (o tem ne bom danes govoril), 2. odgovor se je glasil: brezverski učitelj, ki je s svojim zgledom slab vzgled učeči mladini. Navaža več slučajev nepostavnih napadov na našo organizacijo od strani liberalnega učiteljstva, drugo kot apel na krščansko misleče učiteljstvo po Vipavskem, da se organizira in združeno z našim ljudstvom napove boj liberalnemu učiteljstvu. Resoluciji sta se izročili načelniku Kmečke zveze. — Nato se je vršila volitev. Volili smo po glasovnicah. Izvoljeni so: predsednik Lavrič Andrej; podpredsednik Malneršič France; tajnik Silvester Jan.; blagajnik Prelec Alojzij; odbornika: Prelec Janez, Rodman Herman. Za načelnika Šček Ivan; podnačelnik Malneršič Franc. Kot zastopnik iz Gradišča Bukovič Franc. V vaditeljskem zboru so tedaj: Šček, Malneršič, Prelec J., Prhavic Anton, Silvester J. Po končnih navduševalnih besedah br. Curka, Ježa in Silvestra se zaključi občni zbor.

Idrija. V nedeljo, dne 7. prosinca se je vršil pri nas občni zbor Orla. Zbralo se je lepo število naših podpornih članov in članic poleg polnoštevilno zastopanih rednih članov. Br. predsednik otvori zbor ter pozdravi vse navzoče. Nato nam naslika nekoliko naše delovanje od početka pa do danes, ko obhajamo petletnico. Nato nam poroča brat tajnik v kratkih besedah o celotnem delovanju Orla. Rednih članov šteje odsek 31, podpornih pa 135; predavani smo imeli 22. Dalje našteva vse večje in manjše dogodke preteklega leta. — Zatam nam poda poročilo br. blagajnik, katero izkazuje: dohodkov 1041 K 10 vin., stroškov 1002 K 97 vin.; skupnega prometa 2044 K 07 vin. V hranilnici je naloženih 420 K 68 v. in v ročni blagajni 90 K 30 vin. Inventar je vreden 785 K 80 vin. — Sledi poročilo načelnika, katero pa ni posebno zadovoljivo. Graja namreč to, da se nekateri telovadci zelo neredno udeležujejo telovadbe. — O »Mladosti« poroča br. Puc. Število naročnikov je od prejšnjega leta padlo za 11. Letos imamo 69 naročnikov, medtem ko smo jih imeli lani 80. Priporoča agitacijo za naš list, da ne bomo imeli leto za letom manj naročnikov. — O »Čebelici« nam je poročal gosp. Jos. Gnidavec. — Nato slede volitve, pri katerih so bili izvoljeni naslednji bratje: br. Karol Treven predsednik; br. Franc Lapajne namestnik; br. Franc Bratuš tajnik; br. Franc Ferlan namestnik; br. Ivan Svetličič blagajnik; br. Strah Ivan namestnik; gosp. Jos. Gnidavec in br. Karol Hrovat odbornika; načelnik br. Jereb Valentin. Pri slučajnostih se je obravnavalo različne stvari. Po dolgi debati zaključi br. predsednik občni zbor.

Št. Peter na Krasu. Naš Orel napreduje. Novi odbor izvršuje dobro svojo nalogo. Skrbi posebno tudi zato, da se Orla vedno in povsod lepo vedejo. Nekaterim nerodnejšem se je dal ukor. Upamo, da jih bo to izmodrilo, sicer vedo, kaj jih čaka. Da bi

zaradi par fantov trpel škodo na ugledu cel odsek, tega ne moremo in nečemo pustiti. Zato bomo iztrebili to, kar se ne da izbrusiti. Hočemo in moramo doseči to, da bodo fantje, ki se v našem odseku zbirajo, popolnoma vredni lepega imena Orla. Bratje le korajžo in pogum k nadaljnjemu delu.

Gorica. Mladenič nam piše: Nihče mladini ne krati pravega veselja in nihče od nje preveč ne zahteva. So pa stvari, ki jih je treba odločno grajati. Na Goriškem n. pr. je vsepovsodi, razen morebiti v hribovskih krajih, med mladino skoro splošno udomačeno, da si fantič, komaj ko zapusti šolo, izbere »ljubico« in za njo lazi ter pri njej čepi, kadar le utegne. Tukaj se pač kaže precej laški vpliv. V laških srednjih in revnih družinah je čisto običajno, da hodi fant, ki obiskuje n. pr. še srednjo šolo ali pa je začetnik v kaki štacuni, v vas k domači hčeri in se v pričo starišev nazivata kot »ženin« in »nevesta« — »sposo« in »sposa«. Da to ni v nobenem oziru zdravo, je jasno. Slovenska mladina naj se tega odvadi, ker mi imamo v narodnem oziru pač največji interes na tem, da so naši fantje in dekleta pravno krepki in se ne trapijo, ko še guliho hlače na šolskih klopih, z ljubavnimi fantazijami. Taka razmerja v večini slučajev nič prida ne obrodijo, dekleta se naveliča na svojega fanta čakati, dokler konča vojaščino in postane sam svoj gospodar, fant se tudi punce naveliča ali pa oba koprnita in si glavo ubijata ter svoje mlade moči tratita z zdihovaljem in podobnimi marnjami. V mnogih slučajih se vse skupaj nesrečno konča, s sramoto, gmotnimi žrtvami, za celo življenje izgubljeno srečo. Namesto, da sede fantiči pri svojih »izvoljenkah«, naj se lotijo političnega, agitacijskega in telovadskega dela, se drže navodil naših knjig in brošur in se sploh prizadevajo biti zdravi, čili, junaki, res veseli, ne pa mevže, babjeki in nervozneži. V tem oziru imajo naši odseki veliko nalogo in zato bodi deviza našega Orla: Proč z nezdravim sentimentalizmom, mladina, oprimi se resnega političnega in gospodarskega dela! Boj grdi in narodu škodljivi razvadi, da mora že vsak pobek imeti punčarol!

Št. Jurij ob Taboru. Dne 21. grudnia so se zbrali Orli polnoštevilno v telovadnici k 3. letnemu obč. zboru. Iz poročil posamnih odbornikov objavljamo: Članov ima odsek 30, rednih 15. Odbor je imel 10 sej ter izvršil vse sejne sklepe. »Mladosti« je prihajalo pet. Vojaščina je vzela enega. Mladeniških večerov za izobrazbo je bilo 21, povprečna udeležba 16. Brali so Orla »Mladost«, »Naš Dom«, »Zlato knjigo«, »Knjigo o lepem vedenju«, »Mladeniško organizacijo«. Poduk za državnozbornske volitve, Zbirko ljudskih iger, Pesmarice. O prečitane se je vršila navadno debata. Orla so nastopali tudi z govori in deklamacijami, priredili dve gled. igri, dve projekcijski predavanji, se udeležili občnega zbora Družbe treznosti. Telovadnih vaj (redovnih, prostih, na drogu, skoku, s palicami in sabljami) je bilo 42. Povprečna udeležba 11. Nanovo so bili sprejeti trije člani. Javna nastopa je imel odsek dva, izlete tri, telovadni tečaj v Ljubljani je posetil eden, v Celju pa dva Orla. Uniform ima 16. Denarno stanje je povoljno, računi v redu. Izvoljen je spet č. g. Josip Lončarič predsednik, Božidar Drolc podpredsednik, Josip Rančigaj tajnik, Avguštin Rančigaj namestnik, Blatnik Franc blagajnik, Blatnik Alojz in Pesko Karol odbornikoma. Računska preglednika sta Čatar Pavel in Pesko Anton. Načelnik ostane Karol Čulk, v vaditeljskem zboru pa sta še Čulk Alojz in Lesjak Miloš. Revizijo telovadbe je izvršil 14. grudnia brat Pišek iz Celja, organizacijo pa je revidiral dne 18. grudnia br. dr. A. Jehart iz Celja. Končno opominja predsednik Orla, naj bo vse njihovo življenje vzornomladeniško ter želi odseku mnogo uspeha tudi v novem letu.

Ptuj. Mogoče si mislite, dragi bratje naše »Mladosti«, da je zima pobrala ptujskega Orla, ker še nima obleke, in ne — strehe in se ničesar ne sliši o njem. Toda temu ni tako. Našega odseka niso mogli zadržati ne nemčurji in njihov svinjski »Štajer«, ne liberalci in rudečkarji, navdajal jih je edino še up, da zmrzne, ker revež še vedno živi v na-

ravi brez lastnega doma. Pa smo tudi to prestali. O našem delovanju bi sicer že poročali, pa ni dobro dneva hvaliti pred večerom, tako si tudi mi nismo upali hvaliti fantov prej kakor da smo jih do dobrega spoznali in pridobili zase. Vsak, kateri pozna razmere v Ptuj, bo lahko uvidel, koliko truda je bilo, preden smo pridobili toliko fantov, da smo začeli skupno delovanje. Ni jih bilo veliko, pa vendar toliko, da smo po preteku 6 mesecev ustanovili Orla. Tudi sedaj nas ni veliko, pa se zavedamo, da delamo za neobhodno potrebno stvar, ki je že in bo v korist celemu slovenskemu narodu in to nam daje pogum. Teži nas edino le to, kakor sem že omenil zgoraj, da nimamo telovadnice. Do sedaj smo še telovadili redno vsak teden na samostanskem dvorišču, (proste in redovne vaje), sedaj je pa nastopilo slabo vreme, se skoraj ne da več hoditi po blatu in smo morali telovadbo preložiti na vsako drugo nedeljo. Sedaj pa telovadimo, kjer dobimo količkaj prostora. Parkrat smo morali celo tako napraviti, da sta v sobi krčevinskega bralnega društva telovadila samo po dva; takrat je trpelo precej dolgo, preden je vsak na vrsto prišel. Za orodje so nam

blagi dobrotniki darovali čez 150 K. Tudi mi smo že majhno vsotico prihranili. Na željo prejšnjega predsednika smo izvolili za predsednika drž. posl. Mihaela Brenčiča, za opdpredsednika č. g. Ljudevita Rantaša in za tajnika dr. Ignacija Frajnkoviča. — Omeniti še moram, da smo skoraj vsi Orli v Marijini družbi, katero smo zraven Orla tudi na novo ustanovili dne 8. decembra. Lepo nas je bilo gledati, kako smo korakali po cerkvi z modrim trakom čez rame in prsi in na prsih Marijina svetinja ter orlovski znak. Nekateri župljani celo niso mogli vzdržati solz, in našim najhujšim nasprotnikom smo s tem nastopom zavezali jezike. Tudi se je nenadoma oglasilo več novih članov, ker od onega dne želi vsak nepokvarjeni mladenič biti v naših vrstah. Sedaj smo še morali biti v svojej navadni obleki, ali v drugič bo pa drugače, ko se bomo pokazali v kroju, ki si ga mislimo v kratkem nabaviti. Našemu največjemu dobrotniku pri Orlu in Marijini družbi č. g. Rantašu izrekamo srčno hvalo.

Razširjajte naše časopisje!

Delajte za

„Domoljuba,“ „Slovenca,“ „Bogoljuba“!

Agitirajte med fanti
za našo

„Mladost“!